

European Network of Councils for the Judiciary (ENCJ)

Réseau européen des Conseils de la Justice (RECJ)

**Valné zhromaždenie Európskej siete súdnych rád
Bratislava
7 Jún 2019**

BRATISLAVSKÝ MANIFEST

Európskej komisii a Európskemu parlamentu s mandátom na roky 2019 – 2024

Európska sieť súdnych rád (ďalej len "ENCJ") je orgán, ktorý zjednocuje všetky súdne rady a im podobné orgány členských štátov Európskej únie a reprezentuje ich v Európskej únii.

Hlavným poslaním siete je posilnenie nezávislých, ale zodpovedných súdniciev v Európskej únii s cieľom zaručiť prístup k spravodlivým, nezávislým a nestranným súdom. Na tento účel ENCJ systematicky pracuje na podpore a ďalšom rozvoji noriem a usmernení pre samosprávu súdnictva a právnych a praktických opatrení týkajúcich sa základných funkcií ako je menovanie sudcov.

ENCJ spolupracuje od roku 2014 s Európskou komisiou na Porovnávacom prehľade justície EÚ v oblasti súdnej nezávislosti, najmä v súvislosti so Súdnyimi radami, menovaním a preložením sudcov a disciplinárnymi konaniami.

Bratislavský Manifest nastoľuje otázky, o ktorých sa ENCJ domnieva, že by sa nimi mali zaoberať európske inštitúcie v rámci ich mandátu na roky 2019-2024, berúc do úvahy oznámenie Európskej komisie z 3. apríla 2019 o „Ďalšom posilňovaní právneho štátu v rámci aktuálneho stavu v Európskej únii a o ďalších možných krokoch“. Manifest sa zaoberá tromi otázkami, ktoré sú pre prácu ENCJ kľúčové:

- Dodržiavanie, ochrana a opätovné nastolenie právneho štátu,
- Podpora prístupu k spravodlivosti a k spravodlivým a nestranným súdom,
- Podpora európskej právnej kultúry založenej na spoločných hodnotách.

1. Dodržiavať, ochraňovať a opätovne nastoliť právny štát

Prístup k spravodlivým, nezávislým a nestranným súdom ako kľúčovým inštitúciám nezávislého súdnictva je základným právom, ktoré je tiež zakotvené v európskom práve a je základom pre fungovanie priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti spolu s vnútorným trhom.

Tohtoročný ENCJ Prieskum medzi sudcami o ich nezávislosti ukázal, že sudcovia sa necítia byť rešpektovaní ostatnými štátnymi mocami.

Nezávislosť justície sa týka spoločnosti ako celku. V poslednom Flash Eurobarometri 474 z apríla 2019 o tom, ako spoločnosť vníma nezávislosť justície sa prejavilo, že zásahy politikov a vlády sú najčastejšie spomínané dôvody negatívneho vnímania nezávislosti justície.

Demokratický štát, ktorý sa riadi právnym poriadkom, by mal byť účinnou ochranou proti zásahu iných štátnych mocí, založený na riadnom pochopení príslušných úloh a zodpovedností každej zo zložiek štátu a potreby ich spoločnej práce. Ostatné štátne moci musia akceptovať, že súdnictvo ako celok je samo o sebe mocou v štáte. Toto uznanie je potrebné na vnútroštátnej úrovni aj na úrovni EÚ. Novozvolená EÚ Komisia a EÚ Parlament by mohli zohrávať významnú úlohu pri budovaní súdnictva v Európe.

ENCJ preto vyzýva na **európsky dialóg medzi štátnymi mocami** ako prostriedok na **dosiahnutie účinnej ochrany pred zásahmi iných štátnych orgánov**. ENCJ je pripravená zohrať svoju úlohu v tomto dialógu.

Okrem toho je potrebné formalizované postavenie justičných sietí v rámci EÚ ako zástupcov európskych justičných systémov. Ostatné štátne orgány majú svoje vlastné formalizované orgány na úrovni EÚ, ktoré im umožňujú poskytovať poradenstvo inštitúciám EÚ. Národné justičné systémy v rámci EÚ nemajú takýto zastupiteľský orgán.

Preto ENCJ vyzýva na **formalizovaný konzultačný status** v rámci Európskej [únie](#) pre národné justičné systémy prostredníctvom ENCJ a iných relevantných európskych justičných sietí.

Európske inštitúcie v posledných rokoch diskutovali o spôsoboch lepšej ochrany a podpory právneho štátu. V tomto procese je dôležité zapojiť justičné systémy Európskej únie. ENCJ a ostatné justičné siete sú najvhodnejšie na to, aby pomohli pochopiť situáciu na mieste a poskytlí justičný pohľad na príslušný vývoj.

Preto ENCJ nalieha na **európske inštitúcie, aby podporili ústrednú úlohu, ktorú zohrávajú justičné systémy a justičné siete pri presadzovaní a ochrane právneho štátu** a formalizovali ich úlohy v každom budúcom hodnotiacom mechanizme právneho štátu.

2. Podporovať prístup k spravodlivosti a k spravodlivým a neustranným súdom

Posledný ENCJ Prieskum medzi sudcami o ich nezávislosti ukázal, že sudcovia naprieč Európskou úniou cítia, že nedostatok zdrojov v justícii ovplyvňuje ich nezávislosť. Na to, aby súdnictvo zostalo dôležité pre spoločnosť, sú kľúčové investície a inovácie.

Porovnávací prehľad justície - EU Justice Scoreboard 2019 ukázal, že vo všeobecnosti celkové výdavky vlád na justície zostali v členských štátoch väčšinou nezmenené. Členské štáty majú tendenciu používať minulé alebo aktuálne náklady na určenie finančných zdrojov pre súdnictvo, pričom len málo z nich sa opiera o skutočnú pracovnú záťaž a o požiadavky súdov.

V prípade, že členské štáty vypracúvajú plány na reformu alebo modernizáciu justície, je nevyhnutné, aby výkonná moc a zákonodarná moc rešpektovali nezávislosť súdnictva a uskutočňovali reformy systému súdnictva až po zmysluplnej konzultácii so samotnou súdnou mocou.

ENCJ vyzýva Európske inštitúcie, najmä Európsku komisiu, **aby podporovala ďalšie investovanie členských štátov do súdnej moci** a aby zabezpečila, že členské štáty zahrnú samotnú súdnu moc do reformných alebo modernizačných plánov.

3. Podporovať európsku právnu kultúru založenú na spoločných hodnotách

Každý národný sudca v Európskej únii je aj európsky sudca. Národní sudcovia zohrávajú kľúčovú úlohu pri aplikácii európskeho práva v členských štátoch.

Interakcia medzi súdnymi systémami v Európe je kľúčom k pochopeniu toho, ktoré hodnoty sú spoločné a ktoré postupy sa môžu spoločne implementovať s cieľom posilniť dôveru vo výkon spravodlivosti v členských štátoch.

Toto porozumenie uľahčuje sudcom posudzovanie súdnej nezávislosti v celej Európe.

ENCJ sa domieva, že dôležité informácie o justičných systémoch, ako sú napríklad analýza Európskej komisie pre prípravu Porovnávacieho prehľadu - EU Justice Scoreboard, Európskeho Semestra, zozbierané informácie a štandardy prijaté Radou Európy, ENCJ a inými európskymi justičnými sieťami, by mali byť **podporované prostredníctvom zvyšovania povedomia verejnosti a sprístupnené na centralizovanom a ľahko prístupnom mieste.**